

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: econferenceseries.com

ХАЛҚАРО ИНВЕСТИЦИЯЛАР АСОСИДА МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ

Каландаров Акбар Пулатбаевич

Бизнес ва тадбиркорлик олий мактаби магистранти

Аннотация

Ушбу мақолада миллий иқтисодиётни ривожлантириш учун хорижий инвестицияларни жалб қилиш ва хорижий тажриба шу жумладан Германия, Хитой тажрибаларига асосланган ҳолда миллий иқтисодиётни ривожланишига бўлган таъсири бўйича турли масалалар кўриб чиқилган.

Калит сўзлар. Иқтисодиёт, Германия, Хитой, стратегия, ишлаб чиқариш, ислоҳот, жаҳон иқтисодиёти.

Аннотация. В данной статье рассматриваются различные вопросы развитие национальной экономики на основе зарубежного опыта, в том числе опыта Германии и Китая по привлечению иностранных инвестиций для развития и их влияние на национальную экономику.

Ключевые слова. Экономика, Германия, Китай, стратегия, производство, реформа, мировая экономика.

Annotation

This article discusses various issues of attracting foreign investment for the development of the national economy and their impact on the development of the national economy based on foreign experience, including the experience of Germany and China.

Keywords. Economy, Germany, China, strategy, production, reform, world economy.

Иқтисодиёт бу барча соҳалар ривожланишининг асосий бўғини ҳисобланади. Фан ва таълим, техника, медитцина ва бошқа тармоқлардаги барча эришилган ютуқлар, лойиҳалар ҳамда уларнинг тадбиқи бу иқтисодий тизим билан бевосита боғлиқ. Иқтисодий тизимни тўғри ташкил этиш ва бошқариш иқтисодий ўсишга олиб келади.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: econferenceseries.com

Иқтисодий ўсиш - маълум бир иқтисодий тизимда товарлар ва хизматлар ишлаб чиқариш ҳажмининг ошиши. Жаҳон иқтисодиётида Хитой, АҚШ, Германия ва бошқа давлатларни айнан иқтисодий ўсиши юқори даражадаги давлатлар қаторига киритсак хато бўлмайди.

Жаҳон иқтисодиёти бутун дунё миллий иқтисодиётини ўз ичига олган бир тизим, хизматлар ва иқтисодий ресурсларни етказиб бериш, йирик савдо маҳсулотлари ишлаб чиқиш ва уларни экспорт қилиш. Юқоридаги давлатлар бу борада етакчи ҳисобланади.

Ривожланган давлатларнинг тажрибаларини ўрганган ҳолда шуни таъкидлаш жоизки Германия дунёдаги энг барқарор саноат давлатларидан биридир. Агар 2020-2021 йиллардаги жаҳон иқтисодиётлари рейтингига мурожаат қилсак. (БМТ маълумотларига кўра), бу эрда Германия ишончли тарзда тўртинчи ўринни эгаллайди, фақат Япония, Хитой ва АҚШдан кейин иккинчи ўринни эгаллайди. Германия ўнлаб йиллар давомида жаҳон иқтисодий етакчилари орасида ўз мавқеини сақлаб қолганлиги уни Европа ҳамжамиятининг асосий лагери деб ҳисоблаш имконини беради. 2021 йил моделининг Германия иқтисодиётини тавсифлаб, унинг асосий хусусиятлари ва ўзига хос хусусиятларининг маълум бир доирасини белгилаш тавсия этилади. Германия постиндустриал иқтисодиётга эга давлат, яъни хизмат кўрсатиш иқтисодиёти ва билим иқтисодиёти. Мамлакат иқтисодиётида айнан хизмат кўрсатиш соҳаси 54 фоизга яқин, 45,9 фоизи ишлаб чиқариш тармоғига, 0,1 фоизи агробизнесга тўғри келади.[4]

Германия иқтисодиётининг барқарорлигини таъминловчи доминант - бу мамлакат саноати. Унинг тузилмасини таҳлил қилиб, автомобилсозлик саноатини, жамоат транспорти таркибини ва техник жиҳозлар секторини ажратиб кўрсатиш мумкин. Бунда қора металлургия, шунингдек, кимё, фарматсевтика, косметика саноатининг роли жуда катта. Ўзига хос брендга айланган немис сифати контсептсиясини қайд этмаслик мумкин эмас. Бу немис автомобилсозлик саноати мисолида жуда яққол кўриниб турибди: айнан немис автомобиллари узоқ вақтдан бери ўзларини энг ишончлиларидан бири сифатида кўрсатиб келган ва немис автогигантларининг тадқиқот марказлари, филиаллари ва дилерлик марказлари кенг глобал географияга эга.[4]

Хитой иқтисодиёти сўнгги 30 йил ичида доимий равишда ўсиб бормоқда ва

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: econferenceseries.com

2018 йилда номинал ялпи ички маҳсулот бўйича дунёда 2-ўринни эгаллади.[3]

Хитойнинг 2021 йилдаги иқтисодий ўсиш суръати мамлакатнинг пандемиянинг салбий таъсиридан муваффақиятли тикланиши фониди сўнгги ўн йилдаги энг юқори кўрсаткич бўлиб, 8,1 фоизни ташкил этди. Бу тўғрисида Хитой Халқ Республикаси Давлат статистика бошқармаси маълум қилди. Хитой иқтисодиёти тикланар экан, ўтган йилнинг тўртинчи чорагида ялпи ички маҳсулот динамикаси 4 фоизга етди.

2020 йилнинг октябр ва декабр ойларида бу кўрсаткич 6,5 фоизни ташкил этди [3].

Сўнгги бир неча йил ичида Хитой ялпи ички маҳсулотининг ўсиш суръати сезиларли ўзгаришларга дуч келди. 2019 йилда улар 6 фоизни ташкил этган бўлса, 2020 йилда пандемия сабабли кескин пасайиб, 2,2 фоизга тушиб, сўнгги 40 йилдан ортиқ вақтдаги энг паст кўрсаткич деб қайд этилди [3].

Республикамиз ҳам сўнгги йилларда иқтисодий ўсаётган мамлакатлар қаторидан жой олмоқда. Миллий иқтисодиёт барқарорлигини таъминлашга оид мамлакатимизни 2017 — 2021-йилларда ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси доирасида ўтган давр мобайнида давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини тубдан ислоҳ этишга қаратилган 300 га яқин қонун, 4 мингдан зиёд Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорлари қабул қилинди.[1]

2022-2026 йилларга мўлжалланган янги Ўзбекистоннинг тарақиёт стратегияси тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президенти фармони “Миллий иқтисодиётни жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суратларини таъминлаш” Миллий иқтисодиёт барқарорлигини таъминлаш ва ялпи ички маҳсулотда саноат улушини оширишга қаратилган саноат сиёсатини давом эттириб, саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажмини 1,4 бараварга ошириш.[2]

Миллий иқтисодиёт барқарорлигини таъминлаш ва ялпи ички маҳсулотда саноат улушини оширишга қаратилган саноат сиёсатини давом эттириб, саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажмини 1,4 бараварга ошириш.[2]

Замонавий шароитда кўплаб мамлакатларнинг сиёсий раҳбарлари ва иқтисодчилари узоқ муддатли иқтисодий ўсиш ва ижтимоий барқарорликни сақлаш учун зарур шарт шароитларни таъминлашда давлатнинг ролини кучайтириш зарурлигини тан олишади. Давлатнинг тартибга солиш

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: econferenceseries.com

функцияси янги рақобатбардошлигини ошириш вазифалари билан боғлиқ ҳолда ўтиш давридаги иқтисодиётларда алоҳида аҳамиятга эга.[2]

2026-йилгача Хорижий ва маҳаллий инвеститсияларни жалб этиш стратегиясини амалга ошириш.[2]

Давлат-хусусий шериклик асосида энергетика, транспорт, соғлиқни сақлаш, таълим, экология, коммунал хизматлар, сув хўжалиги ва бошқа соҳаларга 14 миллиард АҚШ долларга тенг инвеститсия жалб этиш.[2]

Республиканинг экспорт салоҳиятини ошириш орқали 2026-йилда республика экспорт ҳажмларини 30 миллиард АҚШ долларига етказиш.[2]

Экспортчи корхоналар фаолиятини қўллаб-қувватлаш тизимини фаол давом эттириш орқали республика экспорт салоҳиятини ошириш[2].

Ташқи бозор ва халқаро талабларга жавоб берадиган стандартларни жорий этиш ва машҳур брендларни жалб қилиш каби ислоҳотларни амалга ошириш 200 та экспортчини очиқ танлов асосида саралаб, уларни етакчи экспортёрларга айлантириш ва ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсад қилиб олинди. Бу эса қўшни давлатлар билан чегара худудларда эркин савдо зоналари фаолиятини йўлга қўйиш тўғрисида ўзгаришлар киритилмоқда бу эса миллий иқтисодиётимизни ривожланишига кенг йўл очмоқда [2].

Хулоса қилиб айтганда, мамлакатимизда иқтисодий ўсиш, камбағалликни қисқартириш, аҳоли турмуш тарзини яхшилашга бағишланган қатор ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлини йўлга қўйиш учун ҳам барча аҳоли қатламига кенг имкониятлар яратиб берилди. Республикаимизда фаолият юритаётган миллий ва хорижий олий таълим муассасаларида ўз касбини етук мутахассислари етишиб чиқмоқда. Бу борада Тошкент шаҳридаги Ёджу техника институтида айнан иқтисодиёт, жаҳон иқтисодиёти бўйича малакали профессорўқитувчилар сўнги замонавий билимларни бериш орқали, жаҳон андозаларига мос кадрларни тарбиялашда алоҳида ўрин тутмоқда. Шу билан бирга профессионал таълим тизимида ҳам таълим олувчиларга турли касблар бўйича ўз бизнесларини ташкил этишга оид билимлар берилмоқда. Юртбошимиз томонидан олиб борилаётган оқилона ислоҳотлар, юритилаётган одилона сиёсат мустақил Ўзбекистонимизни ҳар томонлама ривожланган мамлакатлар қаторига олиб чиқади.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th December, 2022

ISSN: XXXX-XXXX

Website: econferenceseries.com

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантиришнинг Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги Фармони
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги ПФ-60-сонли "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантиришнинг Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги Фармони
3. <https://tass.ru>
4. <https://neg.by/novosti>

E- Conference Series

Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings

E-CONFERENCE
SERIES